

FORENINGEN NORDEN

Lyngby-Taarbæk
Hjortekærbacken 7
2800 Lyngby
Tlf. 45 88 40 27
www.norden-ltk.dk

Nytårshilsen fra H.C. Andersen

Igen et Aar udfolder sine Vinger;
Det flyver frem med Morgenrødens Glans;
Igen vi spørge: hvad mon Aaret bringer?
Hvor falder Sørgeflor, hvor Brudekrans?

Skal Krigsråb eller Fredens hymne lyde
Hvad mejsler det i Verdens Marmorblok
Hvad vil det rejse og hvad vil det bryde?
far hen hver Frygt! Vorherre hjælper nok.

Han er i gode og i tunge Dage
Det Hjerte, vi os trygt tør hælde til;
Igenem Mulmet vi til Klarhed drage;
Vort Liv er ej Tilfældighedens Spil!

*H.C. Andersens Nytaarsdigt 1862 aftrykt i
Illustreret Tidende 29/12 1861.*

NYT FRA

FORENINGEN

NORDEN

 • LYNGBY-TAARBÆK • 2011 : 1

Unioner og nationalstater i Norden

Torsdag den 20. januar kl. 19.00

Professor i historie ved Handelshøjskolen i København, CBS, *Uffe Østergaard*, vil give os en historisk baggrund for, hvorledes de nordiske lande i tidens løb mere eller mindre frivilligt har arbejdet politisk sammen. Alle kender Kalmarunionen, men vi har også haft en nordisk møntunion (jf. side 2). Ideen til dette foredrag opstod efter at den skånske forfatter Gunnar Wetterberg sidste år foreslog politikerne at arbejde hen mod en nordisk union.

Det foregår i **Bibliotekssalen**, Stadsbiblioteket, Lyngby Hovedgade 28.
Mødet er gratis for foreningens medlemmer. Entre for andre kr. 50.

Hvordan forstå SVENSK?

Vi får besøg af "Sprogpiloterne"
tirsdag den 22. februar kl. 19.00

Uddannelsesleder *Lis Madsen*, læreruddannelsen Zahle, vil fortælle om, hvorledes man kan gøre sig forståelig, når man snakker med svenskere: Hvad skal man være særligt opmærksom på? Pas på "falske venner" (ord der hedder det samme, men betyder noget forskelligt, se side 2). Vigtige glosser, der er helt anderledes på svensk. Foredraget vil blive krydret med anekdoter, så det er lettere at huske pointerne.

Lis Madsen leder projektet "De nordiske Sprogpiloter" (se side 2). I 2009 modtog hun EU's sprogprijs for sin indsats i dette projekt.

Det foregår i **Bibliotekssalen**, Stadsbiblioteket, Lyngby Hovedgade 28.
Mødet er gratis for foreningens medlemmer. Entre for andre kr. 50.

STYRELSEN FOR FORENINGEN NORDEN LYNGBY-TAARBÆK AFDELING

Hanne Ekstrand, formand	Buddingevej 33B	2800 Kgs. Lyngby	
Anders Nielsen, næstformand	Hjortekærbacken 7	2800 Kgs. Lyngby	45 88 40 27
Kirsten Hermansen, kasserer	Kulsviervænget 3	2800 Kgs. Lyngby	45 88 61 39
Tage Christensen, webmaster	Nybro Vænge 29	2800 Kgs. Lyngby	45 88 25 98
Lis Knudsen, PR	Argentinavej 6	2800 Kgs. Lyngby	45 88 39 42
Monica Munch	Læsøvej 11	2800 Kgs. Lyngby	45 88 10 39

Den Skandinaviske Møntunion

Grunden til at vore penge hedder det samme i de skandinaviske lande er, at vi engang havde en skandinavisk møntunion. Lige siden har navnene kroner og øre hængt ved i sproget.

Den Skandinaviske Møntunion blev oprettet 1873 og trådte i kraft 1875 mellem Danmark og Sverige og få år efter kom Norge og Island med. Man indførte systemet med kroner og øre som møntenheder på basis af guldmøntfod (1 krone = 0,4032 gram finguld).

I Danmark erstattede kronen rigsdaler, således at 2 kroner svarede til 1 rigsdaler. I Norge erstattede kronen speciedaleren i forholdet 4 kroner til 1 speciedaler. I Sverige erstattede kronen riksdaleren 1:1.

De tre lande kunne udmønte 20-, 10- og 5-kronestykker af 90% guld. Skillemønter af sølv kunne have værdierne 2 kr., 1 kr., 50 øre, 40 øre, 25 øre og 10 øre med finheder der varierede fra 0,800 for 2-kronen til 0,400 for 10-øren. Skillemønter af bronze kunne udmøntes i værdierne 5, 2 og 1 øre med en vægt på hhv. 8, 4 og 2 g. Der var også standarder for mønternes diameter, således at mønterne havde samme vægt og størrelse i alle tre lande.

I de første år blev kun mønter modtaget til pari af centralbankerne. I 1894 blev Sverige og Norge (som var i personalunion) enige om også at modtage hinandens sedler til pari, og med Danmarks tilslutning til den fælles cirkulation af sedler i 1901 var Den Skandinaviske Møntunion fuldt etableret. Dette varede dog kun frem til 1905, da Norge blev selvstændigt, og der blev indført begrænsninger i seddelcirkulationen.

Under første verdenskrig kom unionen under pres, og man gik bort fra at indløse penge til guld. I 1924 blev unionen delvis ophævet, fordi den svenske kronekurs da lå over den danske. Desværre betød det, at Estland ikke kunne komme med, selvom man havde ændret møntenheden til kroner, stavet kroon. Møntunionen eksisterede faktisk formelt frem til 1972, hvor den blev ophævet ved lov.

Kilder: 24-timer og Wikipedia.

Den første danske tokrone slået til Den Skandinaviske Møntunion.

Nordisk Gæstebud

Torsdag d. 24. marts kl. 18.00

Igen i år afholder vi Nordisk Gæstebud i Lindegårdens hyggelige lokaler. Gæstebudet er en fællesnordisk tradition, hvor man samles i de forskellige foreninger i hele Norden den 23. marts. Desværre var Lindegården optaget netop den dag, så vi har måttet rykke til den 24., men det skal nok blive hyggeligt alligevel.

Vi er ved at forberede en festlig aften med god mad, sange og motion(!) Vi er i kontakt med en færøsk dansegruppe.

Reserver dagen!

Bustur til Kungälv

Fredag 13. - søndag 15. maj

I år vover vi os igen ud på en tur over flere dage. Vi har fået mulighed for at besøge den Nordiske Folkehøjskole i Kungälv. Der skal vi bese fæstningerne Bohus og Marstrand.

Nærmere program følger i næste nummer af "Nyt fra".

Den nordiske biblioteksuge

blev markeret med maner!

Torsdag den 4. november var der 80 tilhørere til *Henrik Wivels* meget levende foredrag om Selma Lagerlöfs liv.

Mandag den 8. november var vi 60 deltagere til *Skumringsaften* på Flyglet. De glade sange stod i kontrast til den gyserstemning, som Henning Petersen frembragte ved sin fremragende oplæsning af afsnittet fra John Ajvide Lindquist's gyserroman "Lad den rette komme ind".

Ordinær

generalforsamling

I Foreningen NORDENS lokalafdeling i Lyngby-Taarbæk afholdes på Stadsbiblioteket tirsdag den 22. Februar ca. kl. 21 (efter sprogforedraget)

Dagsorden efter vedtægterne.

Formand Hanne Ekstrand aflægger beretning, og bogholderen gennemgår årets regnskab.

Lis Knudsen, Kirsten Hermansen og *Tage Christensen* er på valg og er villige til genvalg. Styrelsen foreslår nyvalg af *Karsten Farao*.

Eventuelle forslag fra medlemmerne til behandling på generalforsamlingen skal fremsendes skriftligt til formanden senest den 14. februar.

Foreningen byder på et glas vin, som kan nydes under forhandlingerne.

Reminder-service

Er du interesseret i at få en påmindelse få dage før lokalforeningens arrangementer? - Det kan du nu få på E-mail eller SMS.

E-mail: Send dit navn og E-mail adresse til lokalforeningens E-mail norden.ltk@gmail.com

SMS besked: Skriv enten til vor E-mail adresse med ønsket om SMS besked, - eller giv en af os fra styrelsen dit navn og mobil nr.

Tage Christensen,
webmaster

"De Nordiske Sprogpiloter"

er et projekt, der skal uddanne grundskolelærere til at undervise i nordiske sprog, således at unge i Norden fortsat kan tale sammen på et skandinavisk sprog.

Vintergäck
Eranthis

Vintergæk er et eksempel på en "falsk ven".

Snödroppe
Vintergæk